

Kırsal Kalkınma

Kırsal Kalkınma İhtiyacı

Dünya nüfusunun yarıdan fazlası az gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerin kırsal alanlarında, kaynakların çok az değerlendirilebildiği, sağlık koşullarının yetersiz olduğu, ilkel tarımsal uğraşların yapıldığı bir ortam içerisinde yaşamını sürdürmektedir. Böyle bir yaşam ortamı ise insanlara yoksulluk getirmektedir. Bu bakımdan da kırsal kesimde yaşayan insanları ihmal etmemek ve kalkınma çalışmalarına özel önem vermek gerekmektedir. Az gelişmiş ve gelişmekte olan ülkeler, kırsal bölgelerde yaşayan insanların sorunlarını çözmek amacıyla çeşitli kırsal kalkınma programları uygulamaktadır. Bu programların aynı zamanda uluslar arası kuruluşlar olan Birleşmiş Milletler, Dünya Bankası vb. tarafından da yapıldığı ya da sözü edilen kuruluşlarca böylesi programlara maddi destek sağlandığı bilinmektedir.

Kalkınma nedir?

Kalkınma nedir?

Kalkınma, ülkelerin, bölgelerin, toplulukların; ekonomik, toplumsal, kültürel ve çevresel şartlarında gerçekleştirilebilen, yerel ve toplumsal dengeli iyileşme süreci, yapısal gelişmedir.

Kalkınma, ekonomik büyüme olgusundan farklı olarak, üretim unsurlarındaki ve dolayısıyla üretimdeki artışların yanı sıra, üretim unsurlarının bileşimindeki değişime ve yaşam kalitesine ilişkin göstergelerle ölçülebilen ve izlenebilen değişme süreci olarak ifade edilebilir.

Bu anlamda kalkınma, ekonominin ve toplumun ileriye doğru gelişmesini içermekte olup, insanlığın ihtiyaçlarının ve beklentilerinin karşılanması, kalkınmanın en başta gelen amacıdır.

Kalkınma nedir?

“Büyüme”, “kalkınma” ve “gelişme” kavramları, denk oluşumları içerdiği düşüncesiyle, eşanlamlarda kullanılagelmiştir. Bununla birlikte, İkinci Dünya Savaşı sonrasında yaşanan gelişmeler, ulusal kalkınma sürecinde ekonomik büyüme olgusunun tek başına yeterli olmadığını, bunun yaşamın diğer alanlarındaki sosyal, kültürel, çevresel ve mekânsal boyutlarla dengelenmesi gerektiğini öne çıkarmıştır. Bir yönüyle “sürdürülebilir kalkınma” anlayışının yolunu açan bu değişimler, kalkınma anlayışını “ekonomik büyüme”den “toplumsal gelişme”ye doğru yönlendirmiştir.

Kalkınma nedir?

Bu tür yaklaşımlar, özellikle 1970'li yıllardan sonra, kalkınma ve modernleşme literatürüne de yansiyarak, sözkonusu kavramların saydamlaşmasının yolunu açmıştır. Günümüze gelindiğinde, bu kavramların aynı anlamı içermediği gerçeği kabul görmektedir.

1970'li yıllar öncesinde *“kalkınma”* ve *“gelişme”*, büyük ölçüde, ulusal gelirdeki artışlarla eşit görülmekteydi. Kalkınmada temel amaç, üretim ve istihdam yapısını, tarımdan ziyade, endüstri ve hizmetler sektörleri doğrultusunda dönüştürmek olunca, bu yaklaşıma uygun olarak ülke refahındaki değişimlerin temel göstergesi olarak *“kişi başına ulusal gelir”* kullanıldı.

Kalkınma nedir?

Ancak, 1960'lardan sonra meydana gelen gelişmeler bu yaklaşımın yetersizliğini vurgularken, 1970'lerde kalkınma kavramının yeniden tanımlanması ihtiyacı belirlemiştir. Kalkınmayı, insani, sosyal, kültürel, çevresel ve mekânsal boyutlarıyla da tanımlama amacı taşıyan yeni yaklaşım, ekonomik büyüme kavramı yanında; yoksulluk, işsizlik, gelir dağılımı ve bölgesel dengesizliklerin de kalkınma tanımlarının içinde değerlendirilmesini öne çıkarmıştır.

Gelişmekte olan ülkeler, kalkınmış olmanın gereğini hızlı ve istikrarlı büyüme hedefini gerçekleştirerek yerine getirebileceklerini düşünüyorlardı.

Kalkınma nedir?

Mevcut ekonomi teorisinin ve sanayileşmiş ülkelerin desteğini alan gelişmekte olan ülkeler, işsizlik, gelir dağılımında eşitsizlik, yoksulluk, çevre tahribatı gibi sorunların iktisadi büyüme hedefini gerçekleştirdikçe çözüleceğine inanmışlardı. Salt iktisadi büyümenin, beklenenin aksine, gelir dağılımında artan eşitsizlik, geniş kitlelerin yoksullaşması, bölgesel dengesizlikler ve eşitsizlikler, doğal çevrenin ve doğal kaynakların uzun dönemli büyümeyi gerçekleştirme olanağını ortadan kaldıracak derecede tahribi ve toplumsal barışın bozulması gibi alternatif maliyetlerinin olabileceği yaşandıkça anlaşılmıştır. Gelişmekte olan ülkeler açısından ilerlemenin kişi başına milli gelir artışı gibi niceliksel kriterlere indirgenmiş olmasının sakıncaları tartışılırken; fiziki üretim kapasitesinin büyüklüğü, gelir düzeyinde artış gibi kavramlar yanında gelirin toplum kesimleri ve bölgelerarası dağılımı, sosyal ve kültürel yapının değişimi, demokratikleşme gibi toplumsal gelişmeyi de içeren bir bütün olduğu vurgulanmaya başlanmıştır.

Kalkınma nedir?

Yeni anlayışa göre ekonomik kalkınma, ülke genelinde siyasal, kültürel ve toplumsal kurumlardaki değişimi kapsayan çok boyutlu bir kavramdır ve özünde insan faktörünü barındırmaktadır. Kalkınma sürecinde, insan faktörünü dikkate almayan veya sorunların merkezine insanı koymayan ülkelerin hedefledikleri kalkınmayı gerçekleştirme şanslarının olmadığı açıkça vurgulanmaktadır. Gelir artışlarıyla ölçülen ekonomik büyüme, toplumsal gelişmişliği yeterince açıklayamayan, yalnızca talep genişlemesini açıklayabilen dar kapsamlı bir ölçüttür. Öte yandan kalkınma kavramı, fiziki kapasite büyüklüğü ve gelir artışı gibi ekonomik gelişmeler yanında, bunların gelir grupları ve bölgelerarası dağılımı ile sosyal ve kültürel birikimlerin göstergeleştirildiği bir bütünü, diğer bir ifadeyle “toplumsal gelişme” düzeyini ifade etmektedir.

Kalkınma nedir?

Bu tanımlamalar Şu gerçeğin altını çizmektedir:

- Kalkınma olgusu, Őlke genelinde toplumsal, siyasal, kŐltŐrel ve benzeri kurumlardaki yapısal deđiŐimleri kapsayan çok boyutlu bir Őzelliđe sahiptir.
- Bu anlayıŐla kalkınma; Őlkenin ekonomik, sosyal, siyasal ve kŐltŐrel yapılarındaki ilerlemeyi kapsamakta ve bir bŐtŐn oluŐturmaktadır .

Sonuç olarak, bŐyŐmenin niceliksel değişimi, kalkınmanın ise niceliksel ve niteliksel değişimi içerdiği sŐylenebilir.

Kalkınma nedir?

Birleşmiş Milletler Genel Kurulu Aralık 1986'da Gelişme Hakkı Beyannamesini kabul ederken, kalkınmayı ekonomik olduğu kadar, sosyo-kültürel ve siyasal kapsamda ele almış ve insanı, kalkınma sürecinin öznesi olarak tanımlamıştır. İnsani kalkınma için devletin görevi; kişiye temel kaynaklara, eğitim, sağlık hizmetleri, gıda, konut, iş ve eşit bir gelir dağılımına erişim için fırsat eşitliği sağlamak olmalıdır ve her türlü sosyal adaletsizliği gidermek amacıyla gereken sosyal ve ekonomik reformu yapmalıdır. 1986'da Birleşmiş Milletlerce benimsenen Gelişme Hakkı Beyannamesini, UNDP çalışmaları kapsamındaki Brundtland Raporu izledi.

Kalkınma nedir?

Küresel bağlamda çevre değerlerinin korunması söyleminin öne çıkması ile sanayileşememe ve dolayısı ile kalkınamama kısılcasına giren azgelişmiş ülkelerin baskısı ile gündeme gelen arayışlar “Sürdürülebilir Kalkınma” kavramının geliştirilmesi ile sonlandı. Bu yeni kavramın genel kabul görmesi ile birlikte bu kavrama uygun kalkınma hesaplarının yapılması da UNDP tarafından üstlenildi. Sürdürülebilir Kalkınma kavramı; mevcut nüfusun ekonomik ve toplumsal ihtiyaçlarının karşılanması için gerekli çaba sırasında gelecek kuşakların da ihtiyaçlarını gözeterek doğal ve kültürel kaynakların özenli bir biçimde tüketilmesini öngörmekteydi.

Kalkınma nedir?

Sürdürülebilir Kalkınma kavramının bir uzantısı olan *“insani kalkınma”* ya da bir başka deyişle *“insani gelişme”*ye ilişkin ölçütlerin geliştirilmesindeki temel amaç, ülkelerin ekonomik büyüme ya da kalkınma kompleksinin yön değiştirmesi için gerekli uluslararası duyarlılığın yaratılması olarak somutlaşmaktadır. *“İnsani gelişme”*, milli gelir dışında, o toplumda yaşayanların toplumsal mal ve hizmetlerden (eğitim, sağlık, temiz içme suyu, v.b.) yararlanmasına ilişkin niteliksel belirlemeler ve küresel kültürel bütünleşme (televizyon, telefon, bilgisayar, faks ve internet kullanımı v.b.) göstergelerin yanı sıra, doğal kaynakların kullanım düzeyini de (enerji tüketimi, ormansızlaşma, çölleşme, CO2 üretimi, v.b.) içermektedir.

Kalkınma nedir?

İnsani gelişme açısından gözetilen bir diğer önemli kriter ise liberal demokrasinin gereklerinin yerine getirilmesi olmaktadır. Temel insan hakları sözleşmelerinin onaylanması, karar süreçlerine katılım, siyasal özgürlüklerin varlığı, kadının toplum yaşamı içindeki yeri “gelişmişliğin” saptanmasında önemli bir rol oynamaktadır. İlk kez 1990’da bu kriterlere bağlı Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı (UNDP) bünyesinde ekonomik büyüme ile eğitim, sağlık, cinsiyete bağlı gelişme endeksi gibi insani gelişme alanlarındaki ilerlemenin, karşılıklı etkileşim içinde olduğu sürdürülebilir insani kalkınma paradigmasının tanımlandığı görülmektedir.

Kalkınma nedir?

Bu yeni paradigmanın gerçekleştirilmesi tüm dünyada ekonomik büyümeyi sağlamanın ötesinde, büyümenin yararlarının eşit dağılımını da sağlamayı amaçlamaktadır.

Kalkınma; reel büyüme oranları, sürdürülebilir insani kalkınma amaçları ve insan hakları değerleri arasında kurulacak uzun dönemli bir dengeye gereksinim duymaktadır. Barış ve toplumsal huzur olmaksızın insan enerjisini verimli biçimde üretime dönüştürmek mümkün değildir. Ekonomik gelişme olmaksızın, maddi refahta sürekli ve geniş tabanlı bir iyileşme olmaz. Çevre korunması olmadan ekolojik dengeler bozulur ve insanlığın geleceği tehlikeye girer.

Kalkınma nedir?

Sosyal adalet olmadan artan eşitsizlik sosyal bütünlüğü tehdit eder. Özetle yeni kalkınma kavramı; barış, ekonomi, çevre, sosyal adalet ve demokrasiyi bir bütünün tamamlayıcı parçaları olarak tanımlamaktadır.

Sürdürülebilir insani kalkınma hedefinin başarılmasında hükümetler ve hükümetler arası kuruluşlar yanında, yeni aktörler ve temsilcilerin de yer aldığı görülmektedir.

İletişim teknolojisinden yararlanan ve dünya çapında demokratikleşme sürecinden destek alan sivil toplum örgütleri, medya ağları, özel sektör ve uluslararası kuruluşlar, yerel yönetimler, dernekler, birlikler, akademik kurumlar vs. insani sorunlara sahip çıkarak kendi kurallarına, önceliklerine ve değerlerine göre önemli stratejiler oluşturmaktadırlar.

Kalkınmayı belirten nitelikler

Kalkınmayı belirten nitelikler

Ülke kaynaklarının toplumsal yapının koşullarına uygun biçimde kullanılmasını sağlayacak uzun dönemli bir ekonomik politikanın saptanması ve bunun uygulamaya geçirilmesi,

Üretim yapılan sektörlerde verimliliğin yükselmeye başlaması,

Altyapı yatırımlarının diğer sektörlerin gelişmesine olanak sağlayacak biçimde gelişmesi,

Ulusal gelir dağılımında adil bir gelir dağılımına gidilmesi,

Beslenme sorununu yalnızca kişi başına kalori olarak değil, sağlıklı beslenme koşullarına uygun biçimde çözülmesi

Eğitim sorununun geleneksel eğitim düzeyinden, ülkenin uzun dönemli insan gücü ihtiyacına cevap verecek biçimde teknolojik bilgiyi de kapsayan bir düzeye çıkarılması,

Kişilerin sağlık, konut gibi sorunlarının belirli ölçülerde çözümlenmesi,

Kişilerin değişen teknoloji ve kültür aşamalarını kavrayarak, ulusal çıkarlarla kişisel çıkarların bağdaştırılabileceği bir dünya görüşüne ulaştırılması, şeklinde sıralanabilir.

Kırsal kalkınma

Dünyadaki kırsal alanların ortak sorunları

Nitelikli işgücünün ve gençlerin kırdan göçü

Kırsal nüfusun yaşlanması

Azalan kamu hizmetleri sunumu

Sermaye kaybı

Kırsal kalkınma

İlk kez Birleşmiş Milletler (BM) Örgütü'nce yapılan *“toplum kalkınması”* tanımı, *“kırsal kalkınma”* olarak da kabul edilmektedir. Bu tanımda, toplumun niteliği kırsal olup olmadığı belirtilmeksizin konuya genel bir açıdan yaklaşıldığı görülür. Bu tanıma göre kırsal kalkınma;

“Küçük toplulukların içinde buldukları ekonomik, toplumsal ve kültürel koşulları iyileştirmek amacıyla giriştikleri çabaların devletin bu konudaki çabalarıyla birleştirilmesi, bu toplulukların ulusun tümüyle kaynaştırılması ve ulusal kalkınma çabalarına tam biçimde katkıda bulunmalarının sağlanması sürecidir”.

Kırsal kalkınma

Gerek BM Örgütü, Dünya Bankası, OECD ve DPT tarafından yapılan tanımlardan, gerekse değişik bilim adamları tarafından toplum kalkınmasına yönelik görüşlerden esinlenerek, kırsal kalkınma şu şekilde tanımlanabilir:

Kırsal kalkınma; *“kırsal alanda yaşayan ve geçimini tarım sektöründen ya da benzer kırsal mesleklerden sağlayan birey ya da toplulukların, insanca yaşam koşullarına kavuşturulması için onlarda önce bu yönde bir gereksinme duygusu yaratmak, sonra da bu duygu yönünde çaba harcamaları için onlara maddi ve manevi açıdan tüm yardımların yapılması ile demokratik yoldan bu toplulukların kalkınmalarını sağlama uğraşısıdır.”*

Kaynak: (Tarım ve Köyişleri Bakanlığı, II. Tarım Şurası Kırsal Kalkınma Politikaları Komisyon raporu, s:8).

Kırsal kalkınma

Çok öz olarak kırsal kalkınma, kırsal yerleşmelerde yaşam kalitesinin, nispeten iyileşmesine katkıda bulunan ekonomik, toplumsal ve kültürel gelişmelerin tamamıdır.

Geçinme kaynakları, özellikle de üretim süreçleri ve biçimleri, nüfusun toplumsal ve kültürel özellikleri, altyapı yatırımlarının niteliği vb. yönlerden farklılık gösteren kırsal kesimde, kalkınma süreci de farklı dinamiklere dayanmakta ve dolayısıyla da farklı yaklaşımlarla sürdürülmeye çalışılmaktadır.

Kırsal kalkınma çabaları, başlangıçta tarımsal kalkınma eksenli olarak insanların gelir düzeyini artırma hedefine odaklanmışken, edinilen tecrübeler neticesinde;

Kırsal kalkınma

Kırsal alandaki altyapının iyileştirilmesi,

Eğitim ve sağlık hizmetlerine erişimin artırılması,

Doğal kaynakların ve çevrenin korunarak kullanılması

Kırsal kalkınma

Son eyrek yüzyılda hızlanan küreselleşme, dünyanın bir bütün olarak algılanması yaklaşımını beraberinde getirmiş ve bu algılamanın bir sonucu olarak dünyanın herhangi bir yerindeki çevresel, tarımsal ve kırsal sorunlar tüm dünyayı ilgilendirir olmuştur.

Özellikle *yol, içme suyu, elektrik, iletişim araçları, eğitim, sağlık ve sosyal güvenlik hizmetlerinin* ulaştırılamadığı veya yetersiz kaldığı kırsal alanlardan kentlere doğru yaşanan yoğun göç, kalkınmakta olan ülkeler için büyük tehditler oluşturmuş ve oluşturmaya devam etmektedir.

Kırsal kalkınma

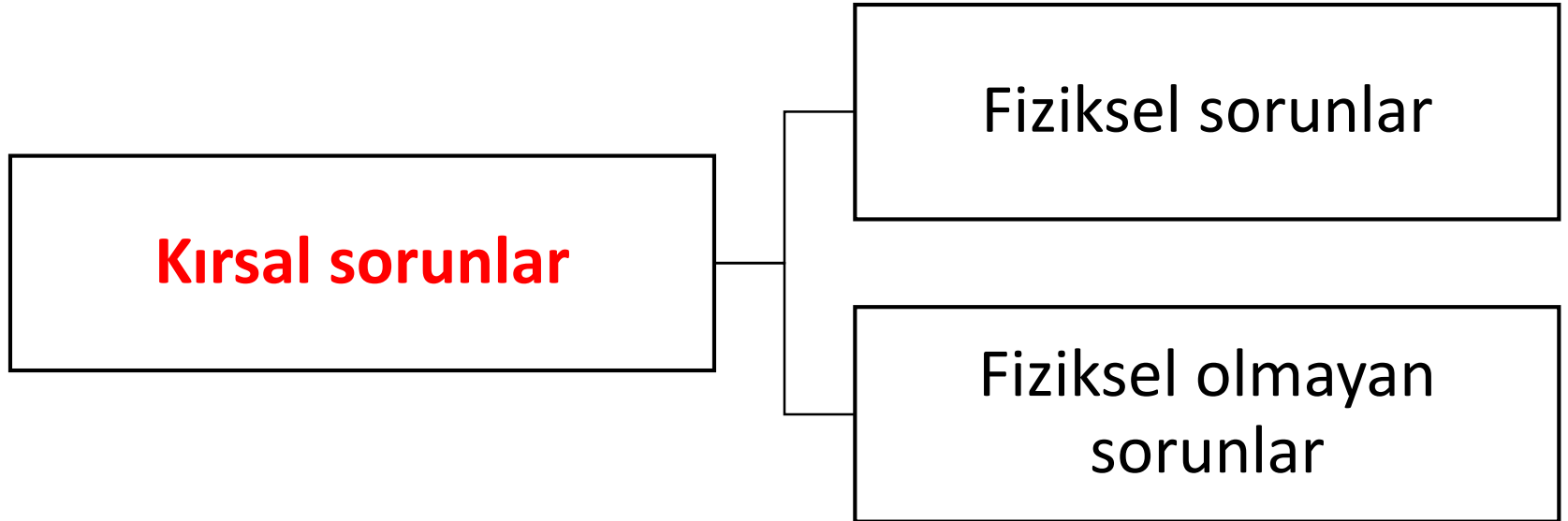
Bugün, tüm dünya ülkelerinin kırsal alanlarını etkileyen nitelikli işgücünün ve gençlerin kırdan göçü, kırsal nüfusun yaşlanması, azalan kamu hizmetleri sunumu, sermaye kaybı gibi ortak sorunlar mevcuttur. Bu sebeple, kırsal kalkınmanın sağlanması için tüm ekonomik ve sosyal sektörlerin bir arada planlanmasını gerektiren ve merkezinde sürdürülebilir kalkınmanın yer aldığı bütüncül yaklaşımlar kırsal kalkınma faaliyetlerine yön vermeye başlamıştır. Bu bakımdan, son yıllarda kırsal kalkınma uluslararası kuruluşlarca da hem akademik düzeyde hem de uygulamada bir hayli önemsenen bir konu olmaya başlamıştır.

Kırsal kalkınma

Az gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerin çoğunda tarımsal uğraşların, ülke ekonomisi içinde önemli bir üretim dalı olması, uygulanan projelerin tarımsal ağırlıklı bir yapı taşımasına neden olmaktadır. Gerçekten tarımsal kalkınma, kırsal bölgelerin kalkınmasında çok önemli ve gerekli bir kalkınma uğraşısı olmasına rağmen kırsal kalkınma, kırsal yaşamın tarımsal bakış açısı içinde bulunmayan konuları da bünyesine almaktadır. Bu nedenle, kırsal kalkınma programlarının çözmeye yöneldiği sorunlar, sadece tarımsal uğraşları ya da ekonomik konuları içeren sorunlar değildir. Kırsal kalkınma ile çözümlenmesine çalışılan sorunlar, geniş anlamıyla düşünüldüğünde, iki ana gruba ayrılabilir.

Bunlar:

Kırsal kalkınma ile çözümlmesine çalışılan sorunlar

Fiziksel sorunlar

Altyapı olanaklarının yetersizliği,

Eğitim ve sağlık koşullarının olumsuzluğu,

Tarımsal verimin dűřüklűđü,

İçme ve sulama suyu azlığı,

Toprak erozyonu

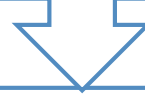
Fiziksel olmayan sorunlar

Kırsal alanlarda fiziksel olmayan başlıca sorunlar

Arazilerin azlığı

Devlet hizmetlerinin yetersizliği ya da ulaşamaması

Daha fazla toprağı ve kapitali olan çiftçilere bağıllık

Pazarda rekabet edememe

Fiziksel olmayan sorunlar

Bu sorunlar kırsal toplumların içinde yaşadıkları bölgenin ekonomik ve sosyal koşulları nedeniyle meydana geleceği gibi, ülke yönetiminden de kaynaklanabilir. Bu sorunlara örnek olarak işlenebilir arazilerin azlığı, devlet hizmetlerinin yetersizliği ya da ulaşamaması, daha fazla toprağı ve kapitali olan çiftçilere bağlılık gösterilebilir.

Bu açıklamalar kırsal kalkınma üzerinde düşünürken, kırsal yöre insanların günlük olarak karşılaştığı bütün sorunların dikkate alınması gerektiğini ortaya koymaktadır. Kırsal yöredeki sorunların fiziksel nitelikli olanlarının, göreceli olarak teşhisi ve tanımlanması kolaydır. Bu tür sorunların herhangi bir gözlem ya da inceleme ile kolayca anlaşılabilir ve sorunun zmne yönelik uygun bir hareket tarzı geliştirilebilir. Örneğin, tarımsal verimliliğin düşüklüğü bir sorun olarak teşhis edilmişse, bunun nedeni araştırılarak uygun bir zm yolu bulunabilir. Ya da içme suyu kıtlığı olabilir ve bir içme suyu projesi ile sorunun zmne ulaşılabilir.

Fiziksel olmayan sorunlar

Fiziksel olmayan sorunların teşhisinde güçlüklerle karşılaşılmaktadır. Ancak üzerinde çalışılan kırsal bölgenin, sosyo-ekonomik ve sosyo-politik yapısı analiz edilerek bu tür sorunların tanımlanması yapılabilmektedir. *Örneğin, tarımla uğraşan çiftçilerin, yaşadıkları bölge içinde diğer kişilerle ilişkileri vardır. Bu ilişkiler fiziksel sorunlar hakkında bize ipucu sağlar.*

Niteliği ne olursa olsun, kırsal yöre sorunlarının bileşik ve karmaşık bir yapısı vardır. Kırsal kalkınma çalışmalarında ele alınacak stratejiler bu bakış açısıyla değerlendirilmelidir. Ancak bütün kırsal bölgelerin sorunlarına çözüm getirebilen tek bir strateji bulunmamaktadır. Herhangi bir kırsal yöre için geliştirilmiş olan bir kalkınma stratejisi, bir başka yöre için uygun olmayabilir. Çünkü, birbirlerinden farklı özellik ve niteliklere sahip kırsal yörelerin, yine birbirlerinden farklı özellik ve nitelikte sorunları vardır. Bu nedenle kullanılacak kırsal kalkınma stratejileri birbirinden farklı olacaktır.

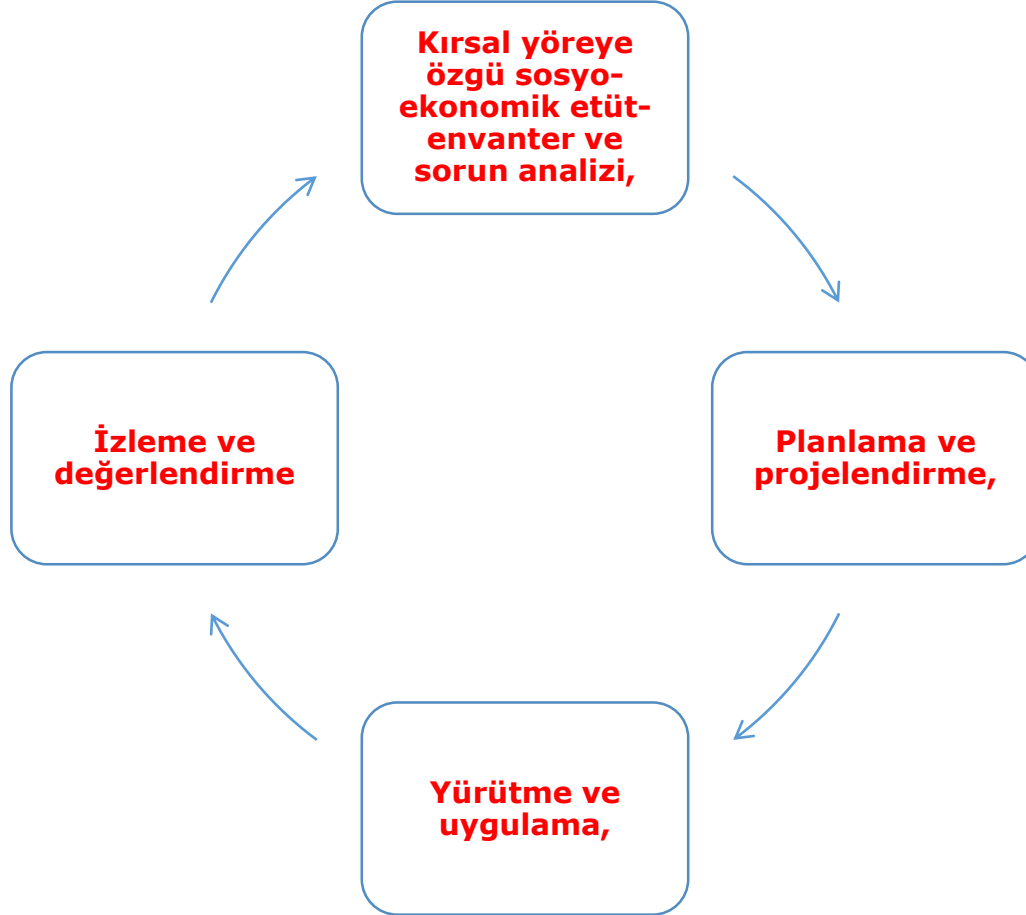
Kırsal kalkınmanın prensipleri ve uygulama çerçevesi

Kırsal kalkınmanın prensipleri ve uygulama çerçevesi

Kırsal kalkınma çalışmaları, kırsal alan içerisinde teşhis edilen sorunların niteliği ve alternatif çözüm yollarına göre, kırsal yapıya farklı konularda ve çeşitli zaman süreçleri içerisinde müdahale edilmesini gerektiren çalışmalardır.

Kırsal kalkınma, geniş anlamıyla kırsal toplumların gelişmiş toplum statüsüne dönüştürüldüğü bir süreç olarak algılanırsa ve bu sürecin aşama aşama oluşacağı düşünülürse, bu alanda yapılacak çalışmaların belirli uygulama dönemleri içinde olacağı ortaya çıkmaktadır. Bu açıdan ülkelerin kırsal kalkınma çalışmalarında hangi noktada bulunduğu bakılmaksızın bir kırsal kalkınma döneminin ana aşamalarını aşağıdaki şekildeki gibi göstermek mümkündür.

Kırsal kalkınma projeleri ya da programlarındaki süreç

Kırsal kalkınmanın temel prensipleri

Herkese ulaşılabilirlik

Bağımlılık yaratmamak

Sürdürülebilirlik

Aşamalı yaklaşım

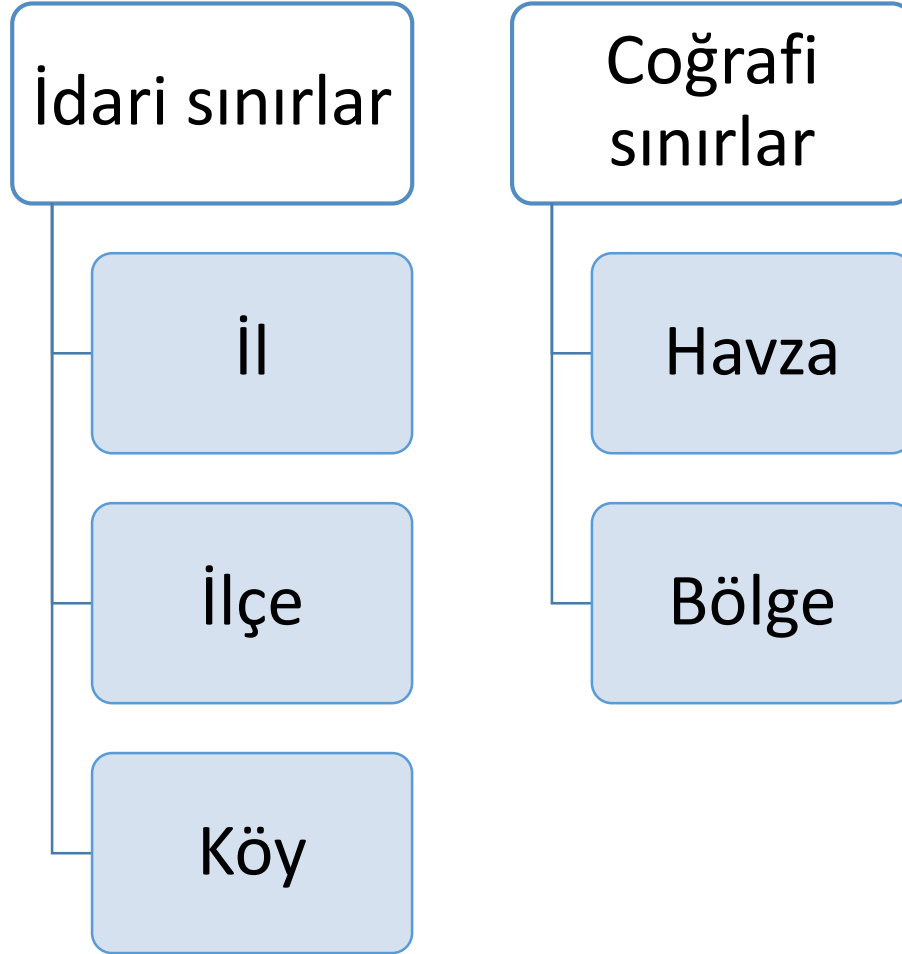

Katılım

Etkililik

Kırsal kalkınma çalışmalarının genel uygulama çerçevesi

Değişik ölçeklerdeki kırsal kalkınma projeleri

**Ordu-Giresun Kırsal Kalkınma Projesi
(Tarım ve Orman Bakanlığı)**

**Gümüşhane-Bayburt-Rize Kırsal
Kalkınma Projesi (Tarım ve Orman
Bakanlığı)**

**Sivas Erzincan Kırsal Kalkınma
Projesi (Tarım ve Orman Bakanlığı)**

**Şanlıurfa - Harran Ovaları Tarla İçi
Köy Geliştirme Projesi
(Proje Hazırlama Safhası) (Dünya
Bankası destekli kırsal kalkınma
projesi)**

**Kızılırmak Deltasında
Sürdürülebilir Kırsal
Kalkınmanın Sağlanması Projesi
(DYKD)**

**Yuntdağı Kırsal Kalkınma Projesi
(Manisa Valiliği)**

**Şırnak İli Akçay Köyü Erozyon
Önleme Amaçlı Kırsal Kalkınma
Projesi (TEMA)**

**Doğu Karadeniz Bölgesi Tarımsal
Üretim ve Teknik Destek Projesi
(Tarım ve Orman Bakanlığı)**

Kırsal kalkınma projeleri süreci

Kırsal kalkınma projeleri süreci

Kırsal yerleşim birimlerini her açıdan tanımlayan ve çeşitli temel bilgilerin toplanmasını sağlayan etüt ve envanter çalışmaları yapılmalıdır.

Kırsal yerleşim birimlerinin kalkınma öncelikleri, belirli kriterler çerçevesinde tespit edilmelidir.

Kalkınma önceliği ilk sıralarda olan yerleşim birimlerinden başlanarak, bu yerleşim birimlerinin sorunlarını ortaya koyan analizler yapılmalıdır.

Saptanan sorunlar önceliklendirilmeli, alternatif çözüm yolları çerçevesinde kırsal yapıya hangi konularda, nasıl müdahale edileceği belirlenmelidir.

Saptanan sorunların çözümüne yönelik müdahale konularını içeren kırsal kalkınma plan ve projeleri hazırlanmalıdır.

Kırsal kalkınma projeleri süreci

Plan ve projeler yıllık programlar haline getirilmeli, finansman kaynakları, uygulayıcı personel ve birimler açısından desteklenmelidir.

Uygulayıcı birimler kırsal kalkınma plan ve projelerinin uygulama ve yürütme işlemini gerçekleştirmelidir.

Uygulama süreci içinde, plan ve projelerin sağlıklı bir şekilde yürütülüp yürütülmediği gözlenmeli ve izlenmelidir.

Uygulama süreci belirli zaman dilimlerine bölünerek, bu dilimler içerisinde hangi sonuçlara ulaşıldığı belirlenmelidir.

Uygulama süreci sonunda tüm çalışmalar genel bir değerlendirmeye alınmalıdır.

Başarılı sonuçlar, saptanan ve önceliklendirilen sorunun ortadan kaldırıldığını, başarısız sonuçlar ise hataların olduğunu ortaya koyacaktır.

Kaynakça

- AYSAN, A.F., DUMLUDAĞ, D. (Eds.) 2014. Kalkınmada Yeni Yaklaşımlar, İmge Kitabevi, Ankara.
- BAKIRCI, M. 2007. Kırsal Kalkınma: Kavramlar, Politikalar, Uygulamalar, Nobel Yayın Dağıtım, Ankara.
- CEYLAN, S. 2019. Kırsal Alanların Yeniden Yapılanmasında İkinci Konutların Etkisi: Pelitköy (Burhaniye) Örneği, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Coğrafya Anabilim Dalı Beşeri ve İktisadi Coğrafya Bilim Dalı, Doktora Tezi (Yayımlanmamış), Ankara.
- GERAY, C. 2011. *Kırsal Gelişme Politikaları*, Phoenix Yayınevi, Ankara.
- GİRGİN, İ. 2008. *Kırsal Altyapı*, Ankara Üniversitesi Ziraat Fakültesi Yayın No:1562, Ankara.
- GÜNAYDIN, G. 2010. Tarım ve Kırsallıkta Dönüşüm: Politika Transferi Süreci/AB ve Türkiye, Tan Kitabevi Yayınları, Ankara.
- HILL, M. 2003. *Rural Settlement and The Urban Impact on the Countryside*. Hodder & Stoughton, London.
- MORRIS, J., BAILEY, A., TURNER, R.K., BATEMAN, I.J. (eds). 2001. *Rural Planning and Management*. Edward Elgar Publishing, Glos, UK.
- MOSELEY, M. 2003. *Rural Development: Principles and Practice*. Sage Publications.
- SHEPHERD, A. 1998. *Sustainable Rural Development*. Palgrave, New York.
- SINGH, S. & SINHA. S.P. *Strategies for Sustainable Rural Development*. Deep&Deep, New Delhi.

Kaynakça

TEKELİ, İ. 2011. *Anadolu'da Yerleşme Sistemi ve Yerleşme Tarihleri*, Tarih ve Yurt Vakfı yayınları, İstanbul.

TEKELİ, İ. 2016. *Dünyada ve Türkiye'de Kent-Kır Karşılığı Yok Olurken Yerleşmeler İçin Temsil Sorunları ve Strateji Önerileri*, İdealkent Yayınları, Ankara.

TOLUN-DENKER, B. 1977. *Yerleşme Coğrafyası: Kır Yerleşmeleri*, İstanbul Üniversitesi Yayınları No:2275, Coğrafya Enstitüsü Yayınları No:98, İstanbul.

TUNÇDİLEK, N. 1978. *Türkiye'nin Kır Potansiyeli ve Sorunları*, İstanbul Üniversitesi yayınları No:2364, İstanbul.

TÜMERTEKİN, E. 2015. *Ekonomik Coğrafya: Kalkınma ve Küreselleşme*. Çantay Kitabevi, İstanbul.

TÜMERTEKİN, E. ÖZGÜÇ, N. 2015. *Beşeri Coğrafya – İnsan, Kültür, Mekan*, Çantay Kitabevi, İstanbul.

TÜRKİYE ÇEVRE VAKFI. 1997. *Türkiye'nin Tarım Politikası ve Çevre*. Ankara.

TÜRKİYE İŞ BANKASI. 1999. *75 Yılda Köylerden Şehirlere*, İstanbul.

WOODS, M. 2005. *Rural Geography*, SAGE, London.